

Čas přípravy
15 minut

Čas realizace
30 minut

Prostor
klubovna

Roční období
kdykoliv

Počet účastníků
maximálně 20

Věková kategorie
3.–4. třída/9–10 let

ZVÍŘATA A ROSTLINY MAJÍ SVŮJ DOMOV

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: sociální a personální.

Konkrétní cíl: Přiřadí typické zástupce rostlin i živočichů k přírodním společenstvům. Dovede rozlišit základní společenstva, pozoruje přírodní zvláštnosti v cizině.

Motivace: Každý z nás má svůj domov, místo, kde je mu dobře. Stejně tak mají svůj domov i zvířata a rostliny. Některé rostou a žijí v lese, jiné na poli nebo u vody, jiné můžeme vidět hned v několika prostředích. Některé rostliny a zvířata u nás můžeme pozorovat pouze v botanických zahradách, sklenících či zoo. Dokážeš každému najít jeho domov?

Potřeby: Krabice s označením (na poli, v lese, u vody, v zahradě, na dvoře), kartičky s obrázky různých přírodnin – živočichů i rostlin.

Balící papíry s předkreslenými domky s názvy jednotlivých společenstev, staré časopisy nebo kalendáře apod. s obrázky zvířat či rostlin, lepidlo, nůžky, pastelky.

Plakáty ke Stezce – přírodniny (zvířata, rostliny, houby); atlasy a klíče rostlin; dětské encyklopedie; encyklopedie přírody.

K tomuto metodickému listu není k dispozici žádný pracovní list.

Provedení: Vedoucí nebo instruktor viditelně v klubovně předem připraví označené krabice (nebo velké zavařovací sklenice – pozor na rozbití), v prostoru rozmístí kartičky s obrázky různých přírodnin. (Neukrýváme je, pouze položíme nebo zastrčíme rohem. Počet kartiček na jedno dítě asi 5–7 kusů.) Vedoucí děti seznámí s tím, že je potřeba napravit to, co skřítek v přírodě pomíchal. Vyzve děti k pomoci. (Pomůžete každému zvířátku i rostlince najít svůj domov?)

Vedoucí či instruktor seznámí děti se signálem, kterým bude hra ukončena. Na daný pokyn se děti rozejdou do prostoru a snaží se kartičky najít. Každou kartičku – přírodninu, kterou naleznou, se pokusí umístit do správného společenstva – označené krabice. Po ukončení sběru kartiček rozdělí vedoucí děti do skupin. Každá skupinka pod vedením instruktora nebo staršího člena oddílu zkontroluje správné zařazení přírodnin – rostlin a živočichů – do společenstev. Při malém počtu hráčů můžeme provádět kontrolu společně. Vedoucí řídí diskusi, která se nad zařazením některých druhů rozvine (např. zařazení mouchy, komára, myši...).

Děti si uvědomují, že jsou živočichové i rostliny, kteří mají svá pevná společenstva – svůj domov (např. ryby ve vodě, srnky v lese, slepice na dvoře, obilí na poli, vrba u vody...), ale jsou i takoví, kteří se vyskytují ve více společenstvech (především hmyz, travní porost).

Za vhodného počasí můžeme hru hrát v přírodě. V tom případě nezapomeneme vytyčit přesně prostor pro hru a po ukončení hry sesbírat všechny nenalezené kartičky.

Můžeme využít kromě obrázků také pouze názvy přírodnin – hra je o něco složitější (děti si spíš vybavují věci podle obrazové předlohy, jen název jim někdy moc neříká).

Obdobou může být i další varianta aktivity.

V úvodní diskusi s dětmi vedoucí navodí atmosféru „potřeby domova“ pro každého živého tvora. (Např. „Máš místo, kde se cítíš dobře? Máš svůj pokojíček? Kde spává tvůj pes? Proč nebydlíš u rybníka v rákosí?“...) Promluví s dětmi o přírodních podmínkách, které jsou v různých zemích světa, ale i v různých částech naší země různé a podle toho zde nacházíme rostliny a živočichy, kteří se těmto podmínkám přizpůsobili. (Využijeme zkušeností dětí z prázdninových cest nebo filmů: „Když jste byli u moře, rostly tam stejné stromy jako u nás? Jaká zvířata jste pozorovali při plavbě lodí? Jsou lesy na vrcholcích Krkonoš stejné jako lesy v nížinách? Mohou žít některá zvířata na několika místech?“) Pak rozdělí děti do skupin a zástupce skupin vyzve, aby si vylosovali „svůj domeček“ a vzali si další potřeby k práci (lepidlo, nůžky, pastelky...). „Pokuste se v časopisech a dalších materiálech najít co nejvíce obyvatel vašeho domu. Mohou to být rostliny i živočichové. Když si nebudete jistí, kde živočich nebo rostlina bydlí, můžete obrázek odložit a společně se pak poradíme.“ Vedoucí a instruktoři korigují práci skupin, sledují zapojování jednotlivých dětí, pomohou radou, povzbudí méně průbojně děti. Po ukončení této činnosti vedoucí vyzve děti, aby ostatním ukázaly obrázek, se kterým si nejsou jisté. „Potřebujete poradit? My vám pomůžeme!“ Společně s dětmi hledáme správnou odpověď a určený obrázek pak do svého domku dolepí skupina, na které se dohodneme.

Výstup:

Děti si uvědomují, že jsou živočichové i rostliny, kteří mají svá pevná společenstva, ale jsou i takoví, kteří se vyskytují ve více společenstvech. Zároveň si děti uvědomují i to, že jsou rostliny a živočichové, kteří žijí u nás a jiní jinde ve světě, ale jsou i takoví, kteří mohou být všude – dovedli se přizpůsobit životním podmínkám.

Zhotovené „přírodní domečky“ podle možností vyvěsíme v klubovně, na chodbě apod.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání a Příroda. Aktivitou lze navázat na akci Pionýrská stezka.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Při této činnosti by u dětí se spec. vzděl. potřebami neměly nastat velké problémy. V případě, že zvolíme variantu s psaným textem (názvy bylin, zvířat...), nastanou menší problémy u dyslektiků (přesmyky hlásek, nepochopení textu, delší časová dotace ke splnění úkolu, větší neúspěšnost).

Dětem s tělesným hendikepem určíme jinou roli ve hře, než je běhání v terénu. Nabídneme jim kontrolu správnosti obsahu určené krabice nebo sklenice nebo časového rozhodčího či hodnotitele jednotlivých sklenic nebo krabic.

Dětem s tělesným hendikepem určíme jinou roli ve hře, než je běhání v terénu. Nabídneme jim kontrolu správnosti obsahu určené krabice nebo sklenice nebo časového rozhodčího či hodnotitele jednotlivých sklenic nebo krabic.

Každopádně tyto děti nesmí stát mimo dění hry (činnosti oddílu), musíme jim nabídnout jinou možnost uplatnění ve hře.

Moje poznámky: